

ՀԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏՐԱԼԻ ԿՈՒՍ. ՊՐՈՄԱԳԱՆԱՅԻ
ՅԵՎ ԱԳԻՏԱԹԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

Գրողները և թղթի յերկրները
միացիք

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ № 3

ՀՍ.ՍՍ.ՌԻՍՏՐԱՏ • 1936 • ՅԵՐԵՎԱՆ

Պրոլետարներ՝
ընդդ յերկիրների,
միացե՛ք

ՀԿ (Բ) Կ ԿԵՆՏՐԱԼՆԻ ԿՈՒՍ. ՊՐՈԴԱԳԱՆԴԱՅԻ
ՅԵՎ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ № 3

ՀԱՅԿՈՒՍՀՐԱՏ ● ԵՆՐԵՎԱՆ ● 1936

Տրոցկիստական-ղինովյեվյան բանդիտ-
ները կապիտալիստական ռեպրակա-
ցիայի առաջաժողովը ջոկատն են 3

Թարգմ. Մ. Հովհաննիսյան, Խմբ. Գինո Շադգամյան,
Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան, Սրբազրիչ Լ. Սրովյան

Գլավլիտի լիազոր № 1097—А, Հրատ. № 402,

Պատվեր 294, Տիրաժ 5000, Ինդեքս $\frac{\text{II}-84}{\text{PK}}$

Հանձնվել է տրտադրության 28/X 1936 թ.

Ստորագրվել է տպագրության 3/XI 1936 թ.

Հայկուստրատի քաղաքան, Յեհեվան,
Ալլախվերդյան № 27

ՏՐՈՑԿԻՍՏԱԿԱՆ-ՋԻՆՈՎՅԵՎՅԱՆ ԲԱՆԴԻՏՆԵՐԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՌԵՍԱՎՐԱՑԻԱՅԻ ԱՌԱՋԱՎՈՐ ՋՈԿԱՏՆ ԵՆ

Տրոցկիստական-ղինովյեվյան տեռորիս-
տական կենտրոնի դատաւարությունը լու-
սարձակի պայծառ հառադայթով լուսավո-
րեց Տրոցկու, Ջլինովյեվի, Կամենեվի և
նրանց արբանյակների ամբողջ նողկալի
դորձունեյությունը, հակահեղափոխական,
տրոցկիստական — ղինովյեվյան ընդհատակի
բոլոր դարչահոտ անկյունները:

Տրոցկիստական — ղինովյեվյան մարդա-
սպանների դատաւարության նշանակու-
թյունը նաև այն է, իսկ այդ սրտցեսը
մինչև վերջը մեղկացրեց տրոցկիստական-
ղինովյեվյան բանդիտիզմի քաղաքական բո-

վանդակությունը, բանդիտիզմ, վորն իր
խայտառակ ուղին արարտեց սերտ բարե-
կամություն հաստատելով գերմանական
Փաշիզմի հետ և աշխարհիս առաջին սոցիա-
լիստական պետութեան ղեկավարներին, խոր-
հրդային ժողովրդի և նրա կուսակցութեան
— Համաժողովենական կոմունիստական բու-
շակներին կուսակցութեան ղեկավարներին
սպանություններ կազմակերպելով:

ԽՍՀՄ Գերագույն դատարանի դատավճռի
համաձայն գնդակահարված տրոցկիստական-
գլինովյեվյան բանդիտները լիովին մերկաց-
վել են իբրև ժողովրդի ամենավոխերիմ
թշնամիներ, վորոնք մի շարք տարիների
ընթացքում պայքարել են սոցիալիզմի և
Խորհուրդների դեմ, սոցիալիստական ին-
դուստրացման և կուլեկտիվացման դեմ,
ԽՍՀՄ աշխատավորների աճող բարեկամու-
թեան դեմ:

Տրոցկիստներ — գլինովյեվականները մեր-
կացվեցին իբրև Փաշիզմի դործակալներ և
աշխատակիցներ, վորոնք անցել էին կու-

4

սակցութեան և խորհրդային իշխանութեան
դեմ մղվող պայքարի ամենասուր միջոց-
ներին, այն ե՝ խորհրդային ժողովրդի լա-
վազույն մարդկանց սպանութեանը, միայն
նրա համար, վորպեսզի վոչնչացնեն սոցիա-
լիզմը, վերականգնեն կապիտալիստական
կարգերը, վերականգնեն 19 տարի սրանից
առաջ տապալված կարվածատերերի, Փար-
բիկանտների ու դործարանատերերի իշխա-
նությունը:

Վորքան ել խնամքով ծածկեն տրոցկիս-
տական — գլինովյեվյան բանդայի պարա-
զլուխները նույնիսկ դատարարութեան մի-
ջոցին իրենց չարագործութեան իսկական
առիթները, վորքան ել որեր-բանդիտ Տրոց-
կին և Փաշիստական մամուլը ոգնեն իրենց
դործակիցներին, վորքան ել հնարագիտու-
թյուն ցուցաբերեն բանդիտների կամավոր
պաշտպաններ Սիտրինը, Ֆր. Ադլերը և
մյուսները — փաստը մնում է փաստ, վոր
Տրոցկիստական-գլինովյեվյան տեռորիստա-
կան կենտրոնի իսկական դրոշ յեղել է կապի-

5

տալիզմի ռեստավրացիան յերկրագնդի այն մասում, ուր կապիտալիստական կարգերը տապալվեցին 1917 թվի հոկտեմբերին և ուր ազատ ժողովուրդը Լենինի և Ստալինի ղեկավարությամբ կառուցեց սոցիալիստական հասարակություն:

Այս միակ նպատակին են ծառայել հակահեղափոխական տրոցկիզմի բոլոր յուրատեսակ թեորիական «հիմնավորումները» մի շարք տարիների ընթացքում:

Այս նպատակին և յենթադրված յեղել տրոցկիստներ-զինովյեվյանների հակակուսակցական և հակախորհրդային վնասարար աշխատանքը մեր յերկրում և մեր յերկրի սահմաններից դուրս:

Այս նպատակով և յին տրոցկիստական-զինովյեվյան տեոորիստները սխառաստում ընկեր Ստալինի և նրա ամենամերձավոր ղինակիցների զաղրելի սպանությունը, վորոնց անունները մարմնացնում են այն նոր հասարակարդը, սոցիալիզմը, վորը դա-

լիս և վոխարինելու կապիտալիզմին և վորը հաղթանակել և խորհուրդների յերկրում:

Կապիտալիստական ռեստավրացիայի դրահային ջոկատը ԽՍՀՄ-ում—ահա՛ տրոցկիստական-զինովյեվյան բանդայի խնկական դեմքը:

Դեռ 1921 թվին կուսակցության X համագումարում Լենինը, մերկացնելով Տրոցկուն և անարխոսինդիկալիստական ուղղիցիային կուսակցության մեջ, զգուշացնում եր, վոր Ֆրակցիոներները, մարդիկ, վորոնք հանդես են գալիս կուսակցության դեմ, կոմունիզմի դեմ, համարելով իրենց սխալների մեջ, իրենց քաղաքական դժի մեջ, շարունակելով սլոյքարը կուսակցության դեմ, անխուսափելիորեն սլետք և զլորվեն սպիտակ — դվարդիական հակահեղափոխության բանակը:

Մարդասպանների տրոցկիստական-զինովյեվյան բանդայի խախտուակ և ստոր ուղին ցույց և տալիս, թե ինչպես վիայլուն կեր-

սլով արդարացաւ ի նենիւն այդ մարդարեա-
կան նախադուշակությունը :

Սկսելով հակակուսակցական ֆրակցիա
կազմելուց, անցնելով կուսակցության դեմ
պայքարելու ամբիւնի և ամբիւն սուր մեթոդ-
ների, կուսակցությունից վտարվելուց հետո
դառնալով բոլոր հակախորհրդային, հա-
կահեղափոխական խմբակների և հոսանքնե-
րի կիզակետն ու շեփորը, տրոցկիստներ-
գլխովյեմականները, աստիճանից աստիճան
գլորվելով, դարձան Փաշիզմի շղթայած-
շները, ժողովրդի ամենամոլիսերիմ թշնամի-
ները, վորոնք մահափորձ են կատարում
նրա առաջնորդների դեմ, դարձան հակա-
հեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր
ջոկատը, նրա կամքի ու ակնկալություն-
ների արտահայտիչը :

XIV կուսակցական համագումարում Զի-
նովյեւին ու կամենեւիք հանդես յեկան մեկ

8

մեր յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու լենին-
ստալինյան թեորիայի դեմ :

Համագումարից հետո շատ չանցած կաղ-
մըվեց տրոցկիստների ու գլխովյեմական-
ների սերտ բլոկ :

Տրոցկիստներ-գլխովյեմականների մոլե-
գին գրոհն ընդդեմ սոցիալիզմի կառուցմա-
նը մեր յերկրում կազմում եր նրանց ծրա-
գրի—կապիտուլացիայի, կապիտալիզմի վե-
րականգնման ծրագրի հիմքը :

Կապիտուլացիան, Մեծ պրոլետարական
հեղափոխության նվաճումների հանձնումը
միայն մի բան եր նշանակում՝ կալվածա-
տերերի ու կապիտալիստների իշխանության
վերադարձը, կապիտալիստական կարգերի
վերադարձը :

Հենց այն պատճառով, վոր տրոցկիստներ-
գլխովյեմականները ամենից ամբիւն վար-
պետորեն եյին քողարկում այդ ծրագիրը,
միջադպային բուրժուազիան և յերկրի ներ-
սում յեղած դասակարգային խորթ ուժերը

9

հույսները դրել էյին Տրոցկու, Զինովյեվի, Կամենևիի և նրանց արբանյակների վրա:

ԽՍՀՄ-ում կապիտալիստական տարրերի վերացման սլոցետում մեկը մյուսի հետեւից ասպարեղից դուրս յեկան Լսերների, մենչեիկների ջախջախված ու վոչնչացված հակախորհրդային բուրժուական կուսակցությունները. նրանց տեղը բռնեց տրոցկիստական-զինովյեվյան խմբակը, վորը դարձավ սոցիալիզմի բոլոր թշնամիների վերջին հույսը:

1925-1926 թվականներին Տրոցկին, Զինովյեվը և Կամենևիը Համկ(բ)կ ներսում յեղած մանր բուրժուական այն ոսկողիցիայի մարմնացումն էյին, վորը ձախ ֆրադներով քողարկված դիմադրում եր ինդուստրացման և կոլեկտիվացման քաղաքականությանը: 1925 թվականը մեծադույն պատմական մի նշանաձող եր պրոլետարական հեղափոխության զարգացման ասպարեղում: Կուսակցության առաջ ծառացան խնդիրներ, վորոնք իրենց պատմական թափով

10

այդ ժամանակաշրջանը մոտեցնում էյին նախահոկտեմբերյան ժամանակաշրջանի հետ: Այս մատնանշեց կուսակցությանն ընկեր Ստալինը՝

«Այն ժամանակ, 1917 թվին, խոսքն այն մասին եր, վորպեսդի անցում կատարենք բուրժուազիայի իշխանությունից դեպի պրոլետարիատի իշխանությունը: Այժմ, 1925 թվին, խոսքն այն մասին ե, վորպեսդի անցում կատարենք այժմյան եկոնոմիկայից, վորը ամբողջությամբ վերցրած չի կարելի սոցիալիստական անվանել, դեպի այն եկոնոմիկան, վորը պետք ե սոցիալիստական հասարակության նյութական հիմք ծառայի»¹:

Սոցիալիստական եկոնոմիկային անցնելու այս մեծադույն պատմական խնդրի դրումն ու լուծումը նախապատրաստվել էյին Լենինի ու Ստալինի ղեկավարած բոլշևիկների նախորդ վճռական և անձնուրաց ամբողջ

¹ «Сталин, «Об октябрьской революции», лр 106:

պայքարով: Կուսակցությունն տխրեց նոր
 պայքար — պայքար՝ դեպի սոցիալիստա-
 կան վերակառուցում շրջադարձ կատարելու
 համար հակադասական տնտեսական-քաղաքա-
 կան դժվարությունների պայմաններում,
 բարդ միջադպարին պայմաններում: 1925
 թվին փաստ դարձավ կապիտալիզմի մաս-
 նակի և հարաբերական կայունացումը, հե-
 ղափոխության տեմպի դանդաղումը կապի-
 տալիստական յերկիրներում: Մեր յերկիրը
 այդ ժամանակամիջոցին զգալի նվաճումներ
 ձեռք բերեց ժողովրդական տնտեսությունը
 վերականգնելու դործում: Բայց սոցիալիս-
 տական շինարարության գլխավոր դժվարու-
 թյունները դեռ մեր առջևն են: ԽՍՀՄ
 շարունակում էր մնալ հետամնաց յերկիր
 աննշան ինդուստրիալ բաղադրով, մորը մի
 փոքրիկ կղզի յեր հանդիսանում անհատա-
 կան գյուղացիական մանր ու մանրագույն
 տնտեսությունների ուկիանում:

Հատկապես այդ շրջանում առանձին, ալ-
 տուալ նշանակություն ձեռք բերեց ընկեր

Ստալինի դարդացրած՝ մեկ յերկրում սոցիա-
 լիզմի հաղթանակի վերաբերյալ լենինյան
 թեորիան, առանձին նշանակություն ձեռք
 բերեց սոցիալիզմի ճակատագրի հարցը մեր
 յերկրում: Կապիտալիստական աշխարհը
 չափադանց թշնամաբար եր նայում ժողովրդ-
 դական տնտեսության սոցիալիստական վե-
 րակառուցման համար մղվող՝ բոլշևիկների
 պայքարին: Միջադպարին իմպերիալիզմը
 տեսնում էր ի դեմս Խորհուրդների յերկրի
 իր գլխավոր թշնամուն, միջադպարին սոցի-
 ալիստական հեղափոխության բաղան և
 հզոր հենարանը:

Պաշտպանելով հակահեղափոխության
 ներքին ուժերը — ջախջախված, բայց դեռ
 չվռչնչացված՝ չահագործող դասակարգերին,
 իմպերիալիզմը ուժեղ կերպով ինտերվեն-
 ցիա յեր պատրաստում ընդդեմ ԽՍՀՄ-ի:
 Կապիտալիստական աշխարհն այդ պայքա-
 րում փնտռում էր և 1925 թվին գտավ նոր
 դաշնակիցներ ի դեմս հակակուսակցական,
 տրոցկիստական — ղինովյեյյան ուղղույնի-

այի: Խրախանդացան ընկեր Ստալինի նախա-
դրուչացումներն այն մասին, թե ինչպես
1917 թվի Հոկտեմբերից առաջ մարդիկ կա-
յին, վորոնք վորձում եյին խանդարել կու-
սակցությանը Հոկտեմբերյան սոցիալիստա-
կան հեղափոխության համար մղվող պայ-
քարում, այնպես ել այժմ, 1925 թվին,
կդանվեն մարդիկ, վորոնք կաշխատեն խան-
դարել կուսակցությանը մեր յերկրում սո-
ցիալիզմի հաղթանակի համար մզած նրա
պայքարին: Յեւ սրտահական չե, վոր այդ
մարդիկը դուրս յեկան Զինովյեվն ու Կամե-
ներ, անարդ դավաճաններ—Հոկտեմբերի
չորսյկրեխները—հանդես յեկան խղճուկ
կապիտալիստների դերում, վորոնք վոր-
ձում եյին կուսակցությանը ստիպել հրա-
ժարվելու գյուղացիության հիմնական մաս-
սաների հետ սոցիալիզմ կառուցելու լենի-
նյան պլանից, հրաժարվելու սոցիալիստա-
կան ինդուստրացման քաղաքականությունից,
անձնատուր լինել դասակարգային թշնամուն
և այդպիսով ճանապարհ հարթել մեր յեր-

14

կրում կապիտալիզմը վերականգնելու հա-
մար:

Թե՛ մեր սրտական ձեռնարկությունների
կապիտալիստական բնույթի վերաբերյալ
դրսպարուչական ոխդումները, վորոնք ուղղ-
ված եյին յեղկրի ինդուստրացման դեմ, թե՛
Սոկոլնիկովի առաջադրած «դառենացման»—
ԽՍՀՄ կապիտալիզմի կցորդ դարձնելու—
պլանը,—այդ բոլորն ել մեր յերկրում կա-
պիտալիզմը վերականգնելու հակահեղափո-
խական, տրոցկիստական—գինովյեվյան ծրա-
դրի սրակտիկ կետերն եյին:

Զուր չե, վոր խորհրդակցություններից
մեկում ընկեր Չերժինսկին հակահուսա-
յական ճառով հանդես յեկած Զինովյեվի
և ամբողջ տրոցկիստական—գինովյեվյան
խմբակի հասցեյին չալրանց «դուք կրոնչ-
տադոցինե՛ր եք, դուք դավաճաննե՛ր եք»
ցատկոտ և խարանդ խոսքերը:

Տրոցկու հին թեզիսը մի յերկրում սոցի-
ալիզմի հաղթանակի անհնարինության մա-
սին, սոցիալիստական Ռուսաստանի կոր-

15

ծանձան անխուսափելիության մասին դուրս
յեկրով ամենապիտանի ծրագիրը Ձինովյեվի
ու Կամենեվի համար, վորոնք 1917 թվին
ակտիվ կերպով պայքարում էին ընդդեմ
սոցիալիստական հեղափոխության: Հենց
այդ տրոցկիստական ծրագիրն էլ միացրեց
Տրոցկուն, Ձինովյեվին և Կամենեվին կու-
սակցության դեմ, ժողովրդի դեմ, սոցիա-
լիզմի դեմ նրանց մղած պայքարում:

Կուսակցությունը վրոնատակ անելով
դավաճանների ու շտրայկերիսերների դի-
մադրությունը՝ լայն տնտեսական շինարար-
ություն եր ծախալում, ամրացնելով պրոլե-
տարիատի դիկտատուրայի տնտեսական
դիրքերը: Վերականգնման շրջանից դեպի
վերականգնման շրջանն անցնելու պահին
ակալեց սոցիալիստական շինարարության
պայքարի պատմության մեջ ամենավճռա-
կան մոմենտներից մեկը: Սրիեց դասակար-
դային թշնամու դիմադրությունը: Խորհրդ-
դային միության առաջ ամենայն սրու-

16

Թյամբ ծառացավ ինտերվենցիայի սպառնա-
լիքը:

Այս պայմաններում տրոցկիստական-դի-
նովյեվյան բլոկը կատաղի դրոհ սկսեց կու-
սակցության և նրա ղեկավարության դեմ:
«Տեքմիդորի»—կուսակցության և խորհրդա-
յին իշխանության վորպես թե բուրժուական
այլասերման—դրպարուչական աղաղակների
ծխածածկույթի տակ տրոցկիստներ-դինով-
յեվականները ծախալում էին կապիտու-
լացիայի, Մեծ պրոլետարական հեղափո-
խության նվաճումները Վիովին թշնամուն
հանձնելու և կապիտալիստական կարգերի
վերականգնման ծրագիրը:

Տրոցկիստական-դինովյեվյան բլոկը հրու-
չակեց պարտվողականության լողունգը
Խորհրդային Միության և իմպերիալիստների
գոտեմարտում: Տրոցկիստներ-դինովյեվա-
կանները իմպերիալիստներին կուսակցու-
թյան և խորհրդային իշխանության վերա-
բերյալ դրպարուչական նյութեր և սուտ տե-
ղեկություններ էին մատակարարում, հեշ-

17

տացնելով խմելքի աղիւտներին ԽՍՀՄ-ի դեմ
տնտեսական ճնշում և ռազմական հարձա-
կում մատարելու դործը :

Տրոցկիստներ-դինովյեվականները բացա-
հայտ կերպով վանդենցին յերկրորդ կու-
սակցություն-կապիտալիզմը վերականգնող-
ների կուսակցությունն իրազմակերպելու ու-
ղիի վրա : Կուսակցությունից դադանի աշ-
խատող ընդհատակյա ֆրակցիոն կադմա-
կերպություն , դադանի ժողովներ , բացա-
հայտ սպիտակ դիպլոմատականների՝ վրանդե-
լյան սպանների աջակցությամբ , հակախոր-
հրդաշին դրականությունն տպելու համար
անկողալ տպաքաններ կադմակերպելը , հա-
կախորհրդաշին ցույցերը—ահա տրոցկիստ-
ներ-դինովյեվականների հակահեղափոխա-
կան վերաանրման ուղին : Սպառնելով տրոց-
կիստական-դինովյեվյան , հակահուսակցա-
կան խմբակի դեմ կուսակցության շրջա-
նակներում պայքարելու բոլոր միջոցները ,
կուսակցությունը XV համագումարում
մերկացրեց տրոցկիստական-դինովյեվյան

13

հակահեղափոխության իսկական ելությունը
և իր շարքերից վտարեց նրա սպառազյու-
ներին ու ակտիվ մասնակիցներին : Կուսակ-
ցությունից դուրս մնացող Տրոցկին , Զի-
նովյեվը , Կամենևիք և նրանց արբանյակ-
ներն ամբողջությամբ , առանց քաշվելու
իրենց դրսևորելին իբրև կապիտալիզմի
ռևոտայաւորների հակախորհրդաշին կու-
սակցություն , վորը թշնամի չե խորհրդա-
շին իշխանությանը , կոմունիստներին , թըշ-
նամի չե սոցիալիզմի դործին :

Տրոցկիստներ-դինովյեվականներն արագ
կերպով դեն նետեցին ձախ զդեստների աշն
մնացորդները , վորոնցով առաջ նրանք քո-
ղարկվում էին : Տրոցկիստներ-դինովյե-
վականների ձախ ֆրաղը կուսակցության
կողմից մերկացվեց : Զախջախված և մեկու-
սացված տրոցկիստական-դինովյեվյան խմբ-
բակը չեր կարող մասսաների մոտ դնալ կա-
պիտալիզմի վերականգնման բացահայտ
սլաոֆորմով : Այդ պատճառով եւ տրոց-

19

կիստական-դինովյեւյան հակահեղափոխությունը հենց այդ ժամանակվանից ի վեր սկսում է առանձնապես լայն կերպով կիրառել ամենաղղիկ յերկերեսանիության, կուսակցությանն ու բանվոր դասակարգին խաբելու մեթոդները:

Կուսակցության XV համագումարում ընկեր Ստալինը յերկերեսանիությունը մատնացույց արավ վորպես տրոցկիստական-դինովյեւյան բլոկի բնորոշ ու հիմնական դժբերից մեկը: Ընկեր Ստալինը Կամենեւի ճառը խաբաղանեց՝ այն անվանելով «ամենակեղծ, ամենախարխաղիական, ամենախարդախ և ամենախաբեքայական ճառը ուղղիցիոն բուր ճառերից»:

«Ինչով բացատրել ուղղիցիայի այդպիսի վարմունքը—հայտարարեց ընկեր Ստալինը կուսակցության XV համագումարում:— Այդ վարմունքը վարելի չէ բացատրել միայն մի բանով՝ կուսակցությունը խաբելու, նրա աչալըջությունը թմրեցնելու, կուսակցությանը մի անգամ

20

ևս մոլորության մեջ դրելու ցանկությամբ: Ուղղիցիան յերկու յերես ունի՝ մեկը փարիսեցիորեն-սիրալիր, մյուսը մենչեւիկյան-անտիհեղափոխական: Նա կուսակցությանը ցույց է տալիս իր փարիսեցիորեն-սիրալիր դեմքը, յերբ վուսակցությունը նրան հույս է տալիս և նրանից սահանջում և հրաժարվել ֆրակցիոնականությունից, պառակտման քաղաքականությունից: Նա ցույց է տալիս իր մենչեւիկյան - անտիհեղափոխական դեմքը, յերբ հանձն է առնում բողոքով դիմելու վոչ-պրոլետարական մասսաներին, յերբ հանձն է առնում բողոք ուղղելու փողոցին կուսակցության դեմ, խորհրդային իշխանության դեմ... Կարելի՞ չէ արդյոք հետադայում ևս հանդուրժել այդ յերկվությունը, այդ յերկդիմությունը: Պարզ է, վոր այլևս չի կարելի հանդուրժել և վոչ մի բոպե»:

Կուսակցության XV համագումարի ժամա-

նախամիջոցին տրոցկիստական-դինովյեվյան
 բլոկը հայտնաբերում և հակահեղափոխու-
 թյան կուսակցության բոլոր տարրերը :
 Տրոցկիստներ-դինովյեվականներն ունեյին
 իրենց ծրագիրը—մեր յերկրում սոցիալիզմի
 դեմ պայքարելու ծրագիր, մեր յերկրում
 կապիտալիզմը մեկրահանդիսելու ծրագիր :
 Տրոցկիստական-դինովյեվյան բլոկն ուներ
 իր ընդհատակյա կազմակերպությունը, վո-
 ռը փնտռում և իրեն դաշնակիցներ եր դըտ-
 նում սպիտակ-դիարդիականների միջև,
 վորը քանի դնում, այնքան ավելի սերտ
 կերպով եր շաղկապվում մեր յերկրի ներ-
 սում և յերկրից դուրս դտնված հակահեղա-
 փոխական թափթիուկների հետ : Տրոցկիս-
 տական-դինովյեվյան բլոկն ուներ Տրոցկու,
 Ջինովյեվի և Կամենեվի կողմից կուսակցու-
 թյան և նրա ղեկավարության հանդեպ դա-
 դանային առեկռթյան վոգով, մեր կուսակ-
 ցության առաջնորդի հանդեպ—հանճարեղ
 Ստալինի հանդեպ առեկռթյան վոգով դառ-
 տիարակված իր կադրերը : Դրանք ամեն ինչի

ընդունակ թոկից փախածների վադրեր ե-
 յին, վորոնք նախապատրաստված եյին
 քաղաքական մարդասպանների ու բան-
 դիտների իրենց սպաղա դերի համար :

Դեռ այն ժամանակ, կուսակցության XV
 համագումարի նախորջակին Մոլոտովը
 մատնանչեց, վոր ոսկոյիցիայի շարքերում
 կան հանցադործ, տեոորիստական տրամա-
 դրություններ :

«Սակայն ներկա պայմաններում—հայ-
 տարարեց ընկ. Մոլոտովը Մոսկվայի
 կուսակախովի նիստում—յերբ ոսկոյիցի-
 այի շարքերում դտնվում են մարդիկ, վո-
 ռոնք կուսակցականությունը թանդ չեն
 դնահատում, կուսակցության դեմ ծայր
 աստիճան դադաղած են, Փրակցիոն
 պայքարի սրումը կուսակցության առան-
 ճին ղեկավարների դեմ, մասնափորապես
 ընկ. Ստալինի դեմ, ուղղակի հանցադործ
 բնույթ և ընդունում : Ոսկոյիցիան իր
 շարքերում վորոշ այնպիսի տարրեր և
 դաստիարակում, վորոնք պատրաստ են

կուսակցության դեմ պայքարելու ամեն
միջոցներով: Ուստի պայքարի սրումը՝
անձնական հարձակումների և առանձին
անձնավորությունների հալածելու ուղ-
ղությամբ կարող է ուղղակի ընդդեմ կուսակ-
ցության պարագլուխների հանցագործ տե-
նորիստական տրամադրություններ հրա-
հրելուն ծառայել»: (Ձայներ՝ «Ճիշտ է») ¹:

Անդոր կատարութեան մեջ տրոցկիստական
դինովյեւյան հակահեղափոխութիւնն աշ-
խատում էր կանգնեցնել սոցիալիզմի հաղ-
թական առաջնադասումը:

1930 թվին Տրոցկին մի անգամ ևս ձեռ-
կերպեց տրոցկիստական-դինովյեւյան հա-
կախորհրդային խմբակի ծրագիրը:

Տրոցկին պահանջում էր՝ «դյուշատնտե-
սութեան բնադալառում կասեցնել հետագա
կոլեկտիւիզացումը... արդյունաբերութեան

¹ Ընդգծումը մերն է: Խմբ.:

բնադալառում դադարեցնել ինդուստրիալի-
մրցարշավը, դեն նետելով «Հեղամյակը
չորս տարում» լողունդը... Թեորիական
բնադալառում վերացնել մի յեթկրում սո-
ցիալիզմի թեորիան»:

Հենց այն մոմենտին, յերբ կուսակցու-
թիւնն Ստալինի բերանով ամբողջ աշխար-
հովը մեկ հայտարարեց սոցիալիզմի ծալա-
լուն հարձակման մասին, հակահեղափոխա-
կան տրոցկիստներ – դինովյեւյականները
սլարկեցին կապիտալիզմի լիակատար ուս-
տաւրացիայի, կալվածատերերի, Փարբի-
կանտների ու գործարանատերերի իշխանու-
թեան ուստաւրացիայի դրոշը: Հակահեղա-
փոխական տրոցկիստական – դինովյեւյան
խմբակի այս ծրագիրը մի անգամ ևս հաս-
տատեց այս կապիտուլանտների դիմակը
մշտապէս պատռող ընկեր Ստալինի մերկա-
ցումների պատմական արդարացիութիւնը:

«Իրականում կապիտուլանտութիւն՝ վար-
պէս բովանդակութիւն, «ձախ» Փրադներ
ու «հեղափոխական» – ամանայուրիստական

Հակումներ՝ մորալես ան, մորը քողարկում
և ունեւորում և կապիտալիզմի բռնա-
գահութիւնը—այս և տրոցկիզմի ելութիւն-
ներ»,—ասում էր ընկեր Ստալինը կոստա-
ցութեան XVI համագումարում :

Տրոցկիստական-գլխավորական հակահեղա-
փոխական տակաւններն իրենց թեւալորւած
դրացին 1931 և 1932 թվականներին : Բանն
այն և, մոր հենց այդ ժամանակ կոստա-
ցութեանը բաւականին մեծ դժվարութիւն-
ներէ հանդիպեց գլխավորապէս դոկտորն-
տեսութեան բնագաւառում : Պրոլետարիատի
գլխատաւրայի կողմից միջնաշաղկապ չափա-
զործող դատակարարների մնացորդները, զգա-
լով իրենց անխուսափելի կործանումը, նոր
տակրոսիկայի անցան : Դատակարարային թըշ-
նամները մտրձում էին ներս սողոսկել
կոլաւնտեսութիւններէ ու խորհանտեսու-
թիւններէ գեղատարութեան մեջ և այնտեղ
աշխատանքը կտրմարտւել միասարարու-
թեան, պետութեան տաջադրանքների սա-
բոտաթի միջոցով : Այդ մի մորձ էր կոլ-

26

տնտեսութիւնները ներսից պայթեցնելու,
ներանց քայքայելու : Թշնամին կամենում էր
այս ծայրից տապալել խորհրդային իշխա-
նութեանը, կապիտալիստական կարգեր
հաստատել :

Տրոցկիստական-գլխավորական հակահեղա-
փոխականներին թեւալորում էր պրոլետա-
րական գլխատաւրային թշնամի դատակար-
արների մնացորդների դիմադրութեան աճումը,
ներանց մոլեկորում էր ԽՍՀՄ-ի վրաստա-
լիստական շրջափակումը : Հույս դնելով
խորհրդային թիկունքի թուլացման վրա՝
միջադրային հակահեղափոխութիւնն արա-
դացրեց ինտերվենցիայի նախապատրաստու-
մը : Ինչպէս հայտնի յէ, ինտերվենտները
Խորհրդային Միութեան դեմ հարւած էին
պատրաստում 1931 թվի տմադը, իսկ ճա-
սոնիան, մամաալորապէս, մամերաման
սղան էր մշակել Խորհրդային Միութեան
վրա հարձակւելու 1932 թվին :

Վերջապէս հակահեղափոխական տրոց-
կիստներ-գլխավորականների բեկորները դի-

տեյին, վոր նրանց հետ կողք-կողքի դործում են կապիտալիզմի վերականգնման այլ պաշտպաններ ևս:

Յեւ իրոք, Արդյունաբերական կոլսակցությունը, հակահեղափոխական կոնդրատյեւական «Աշխատաւորական դյուղացիական կոլսակցությունը», «Մենչևիկների Միութենական բյուրոն» — լրտեսների, վնասարարների, դիվերսանտների այս բոլոր կազմակերպությունները վողջունեցին տրոցկիստների սլաքաբորը կոլսակցության դեմ, խմանալով, վոր ի դեմս տրոցկիստների նրանք ունեն պրոլետարիատի դիկտատուրայի տապալման և կապիտալիզմի վերականգնման իրենց նման պաշտպաններ:

Հակահեղափոխական արտասահմանյան մենչևիկյան կենտրոնը ԽՍՀՄ-ի իրենց դործակալներին ուղղված դիրեկտիվ նամակում մատնանշում եր, վոր «տրոցկիստները Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի դեմ մղած պայքարի հետևանքով ըստ եյության անցել են սոցիալ-դեմոկրատիայի դիրքերը» և վոր տրոց-

28

կիստներին անհրաժեշտ ե ցույց տալ աջակցություն, «վորը պետք ե արտահայտուի տրոցկիստների հետ համերաշխութեն կոլսակցությունը քննադատելու մեջ»¹:

1932 թվին տրոցկիստական-դինովյեւյան հակահեղափոխականները իրենց վրա յեն վերցնում հակախորհրդային խմբակների կոնսուլիդացիայի (համախմբման) խնդիրը:

Տրոցկիստներ-դինովյեւականները կապ են հաստատում աջ ոսկոյիցիայի հետ կոլսակցության դեմ միատեղ պայքար մղելու համար: Այս կապերի հիմքը և նրանց իսկական բովանդակությունը մերկացրեց ընկեր Ստալինը: XVI և XVII կոլսակցական համագումարներում ընկեր Ստալինը մատնանշեց, վոր կապիտալիզմը ԽՍՀՄ-ում վերականգնելու ձգտումը միացնում ե հակահեղափոխական տրոցկիստներ-դինովյեւականներին «առանց դիմակի կապիտուլանտների»

¹ Процесс контрреволюционной организации меньшевиков, № 83, 1931 г.

հետ, ինչպես անխնամ եր աջերին ընկեր
Ստալինը :

«Ահա ձեզ անարդ յերկշտաների ու կա-
պիտուլամոսների ծրագիրը, ԽՍՀՄ-ի մեջ
կապիտալիզմը վերականգնելու հակահե-
ղափոխական ծրագիրը—ասում եր ընկեր
Ստալինը Վուսակյուլթյան XVII համա-
գումարում :—Ինչո՞վ ե այն տարբերվում
ծայրահեղ աջերի ծրագրից : Պարզ է,
փոք փոչնչով»¹ :

Զինովյովի, Կամենևիի անարդ ամուճանե-
րը նորից յերևան են գալիս, յերբ կուսակ-
ցությունը մերկացնում ե կապիտալիզմի
ռեստավրատորներ Ռյուտին — Սլեսկովի
հակահեղափոխական խմբակը ե աջ սպուլի-
ցիայի (Ուզլանով) ու աջ—«ձախ» բլոկի
(Ստեն) շարքերից յելած նրանց արբանյակ-
ներին :

Այստրվա լույսի տակ առանձնապես պարզ
յերևում ե, թե ինչ հակադասական, պատմա-

¹ Ստալին, Լենինի դմի հարցերը, էջ 728:

կան դորժ կատարեց ընկեր Ստալինը, փոքր
1931 թվի վերջում ցույց տվեց արոցկիստա-
կան — դեմովյովյան հակահեղափոխության
խեղական դեմքը նրա «նոր» վերակի մեջ :

Ընկեր Ստալինի նամակը «Պրոլետարսկա-
յա Ռեփուզիա» ժուռնալի խմբագրությա-
նը պայծառ լուսարձակի նման լուսավորեց
արոցկիզմի խեղական դերը :

Երոք արոցկիզմն առաջափառ ջակատն ե
հակահեղափոխական բուրժուազիայի, փո-
քը օրայքար ե միում կոմունիզմի դեմ,
խորհրդային իշխանության դեմ ԽՍՀ Ռի-
ության մեջ սոցիալիզմ կառուցելու դեմ :

Հակահեղափոխական բուրժուազիային
ո՞վ տվեց բուլլեիզմի դեմ ուղղված հո-
ղեոր դենք՝ ինչպես այն թեզիսը, թե
սոցիալիզմի կառուցումը մեր յերկրում
անհնարին ե, ինչպես այն թեզիսը, թե
բուլլեիկներին վերադարձնել ամխուսափելի
յե ե այլն : Այդ դեմքը նրան արոցկիզմը
տվեց : Զի կարելի պատահականություն
համարել այն փաստը, փոք բոլոր հակա-

խորհրդային խմբավորումները ԽՍՀՄ-ում
խորհրդային իշխանության դեմ պայքա-
րելու անխուսափելիությունը հիմնավորե-
լու վերաբերյալ իրենց փորձերում վկայա-
կոչում էին տրոցկիզմի հայտնի թեղիսը
մեր յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու ան-
հնարինության մասին, խորհրդային իշ-
խանության վերասերման անխուսափե-
լիության մասին, կապիտալիզմին վերա-
դառնալու հավանականության մասին :

Հակահեղափոխական բուրժուազիային
ԽՍՀՄ-ում ո՞վ տվեց տակտիկական դենք՝
խորհրդային իշխանության դեմ ուղղված
բացահայտ յեղույթների փորձերի ձևով :
Այդ դենքը նրան տվին տրոցկիստները ,
վրոնք փորձում էին հակախորհրդային
ցույցեր սարքել Մոսկվայում ու Լենին-
գրադում 1927 թվի նոյեմբերի 7-ին : Սա
փաստ է , վոր տրոցկիստների հակախոր-
հրդային յեղույթները բարձրացրին բուր-
ժուազիայի վողին ու սանձալուծեցին

32

բուրժուական մասնագետների մեծաքանակ
աշխատանքը :

Հակահեղափոխական բուրժուազիային
ո՞վ տվեց կադմակերպական դենք՝ ընդ-
հատակյա հակախորհրդային կադմակեր-
պություններ ստեղծելու փորձերի ձևով :
Այդ դենքը նրան տվին տրոցկիստները , վո-
րոնք իրենց սեփական հակաբոլշևիկյան
անդեզալ խումբն էին կադմակերպել : Սա
փաստ է , վոր տրոցկիստների ընդհատա-
կյա հակախորհրդային աշխատանքը հեշ-
տացրեց հակախորհրդային խմբավորում-
ների կադմակերպական ձևավորումը
ԽՍՀՄ-ում :

Տրոցկիզմը հակահեղափոխական բուր-
ժուազիայի առաջավոր ջոկատն է :

Ահա թե ինչու լիբերալիզմը տրոցկիզ-
մի նկատմամբ , թեկուղ և ջախջախված
ու դիմադրություն արված տրոցկիզմի , քյալա-
դյոզություն է , վորը սահմանակցվում է
հանցագործության հետ , բանվոր դասա-
կարգին դավաճանելու հետ» :

33

Տրոցկիզմի և խոլուցիայի այս նշանավոր
բնութագիրը կուսակցութեանն ողնեց բու-
շիկիյան աչալըջությունը բարձրացնելու,
թշնամուն տեսնելու, ինչպես վոր նա իրա-
կանում կա:

Իրենց հաշիվները 1932 թվին սոցիալիս-
տական շինարարութեան դժվարությունները
վրա կառուցող կապիտալիզմի տրոցկիստա-
կան-դինովյեւյան ուստավրատորների հույ-
սերը ջուրն ընկան: Դառաւարդացին թշնա-
մու դեմ մղվող պայքարի պարզ ստալինյան
դիմը կուսակցութեանը լիակատար հաղթա-
նակ բերեց: Կուսակցությունը ջախջա-
խեց կուլակացին սարսուժը և համախմբեց
կոլտնտեսականներին:

«Հնգամյակը չորս տարում» լողունով,
վորի դեմ այնպես կատաղի կերպով հար-
ձակվում եր Տրոցկին, վաղըն կերպով կեն-
սադործվեց: Ստալինի համաձայնող առաջնոր-
դութեամբ կուսակցությունն այնպիսի արագ
տեմպերով ամրացրեց Սուրհուլային յերկրի

34

որդապանանակությունը, վոր թե՛ Արե-
մուտքում և թե՛ Արեւելքում յեղած թշնամի-
ներն ստիպված յեղան ուսման հար-
ձակումը հետաձգել ավելի ուշ ժամա-
նակի համար: Կուսակցությունը, վեր-
ջապես, ջախջախեց բոլոր հակահեղա-
փոխական այն խմբավորումները, վորոնց
մոնիտին եյին հանդիսանում տրոցկիստ-
ներ-դինովյեւականները:

Այն ժամանակ տրոցկիստական-դինովյեւ-
յան հակահեղափոխությունն սկսեց նոր
զենք վնասել խորհրդային իշխանութեան և
կուսակցութեան դեմ պայքարելու, կապի-
տալիզմի վերականգնման համար:

Առաջները, 1927 թվին, Տրոցկին, Ջինով-
յեւը, Կամենեւը վորձում եյին հակախոր-
հրդային ցույցեր կազմակերպել, ձեռնար-
կություններում դորձադուլներ սարքել, հա-
կահեղափոխական թուույրիներ տարածել:
Հակախորհրդային պայքարի այս բոլոր մե-
թոդներն այն հաշիվով եյին կիրառվում,
վորպեսզի տրոցկիստական-դինովյեւյան հա-

35

կահեղափոխության ուռկանն ընկնեն մաս-
սաների վորոշ մասնիկը, դժգոհություն
գրգռելով այդ մասսաների մեջ կուսակցու-
թյան և խորհրդային իշխանության քաղա-
քականության դեմ, ոգտադործելով դժվար-
ությունները: Սակայն պայմաններն ար-
մատաարեւս փոխվեցին:

Սյլևս չի կարելի ոգտադործել դժվարու-
թյունները, վորովհետև սոցիալիստական
հարձակման ստալինյան սլանը որ որի վրա
նորանոր հաղթանակներ, Խորհրդային
Միության աշխատավորների բարեկեցու-
թյան ավելի մեծ աճ և բերում: Հակա-
խորհրդային ցույցի՝ կանչելու համար մարդ
չկա, վորովհետև սոցիալիզմին թշնամի դա-
սակարդերի մոտացողները ջախջախված են,
խիժ ժողովուրդը, խորհրդային ժողովուր-
դը, խիտ, համախմբված շարքերով դնում և
կուսակցության հետևից, նրա դրոշի,
Ստալինի դրոշի տակ սոցիալիզմ և կառու-
ցում: Անդոր և դուրս գալիս արոցկիստա-
կան-գլխովյեվյան գրպարտության թույնն

36

ընդդեմ Խորհրդային Միության սահմանից
այն կողմը. ամբողջ աշխարհիս աշխատա-
վորները տեսնում են, թե ինչպես և աճում
և ամրանում սոցիալիզմի հենարանը, հա-
մաշխարհային սլրողետարիատի հարվածա-
յին բրիգադը:

Չի կարելի հույս դնել ինտերվենտների
անմիջական հարվածի վրա. չե՞ վոր արդեն
խորհրդային սահմանները չըջատաւտված են
ամբուլթյունների սլարիսպով, արդեն վերա-
դինված և կարմիր բանակը, արդեն գլրգում
են տանկերը, արդեն ոգում սավառնում են
ստալինյան բաղնեքը, խորհրդային ան-
վեհեր ոգաչուները, վորոնք սլատրատու են
ամեն մի բոպե հակահարված տալու չափը
կորցրած թշնամուն:

Վերջնականապես սնանկացած, ժողովրդի
կողմից արհամարհված արոցկիստական-գլ-
խովյեվյան հակահեղափոխական խմբակը
վորոչում և իր նախատակին—կապիտալիս-
տական կարդերի վերականգնմանը—հասնել
դարչելի, սլիտակ-գվարդիական տեռորի

37

միջոցով : Տրոցկիստական-դինովյեվյան ճի-
վագները , վտառ կոխելով քաղաքական բան-
դիտիզմի ուղին , խտրեբայությամբ վերա-
դառնում են կուսակցության մեջ , լոյալու-
թյան դիմակ են հաղնում ամբլի լայլ թաղ-
նրիելու և քողարկրիելու նաղատակով , մամու-
լում , համաղումարներում զղջում են իրենց
անցյալ հանցաղործությունների համար :

Հենց այդ ժամանակ՝ 1932 թվին և , վոր
կարմվում և տրոցկիստական-դինովյեվյան
տեռորիստական կենտրոնը և այդ կենտրոնի
սարաղլուխ Տրոցկին իր տոորաղբյալներին
դիրեկտիվ և տալիս կաղմակերաղել կուսակ-
ցության և խորհրդային իշխանության դե-
կալարների սարանություններ :

Կուսակցության և կաղալարության դե-
կալարների սղանության նախաղատորա-
տումով սղարտեց իր հանցաղործ ուղին
տրոցկիստական-դինովյեվյան խմբակը : Քա-
նի՛ անղամ այդ խմբակի յելույթների
սղրում ընղղեմ կուսակցության կուսակ-
ցությունը նախաղղուչաղրել և տրոցկիստ-

38

ներ-դինովյեվականներին նրանց հակակու-
սակցական գործունելության անխուսաղիելի
հետեանքներից : Քանի՛ անղամ կուսակցու-
թյունը ներել և տրոցկիստներ-դինովյեվա-
կանների հանցաղործությունները , հույս ու-
նենալով , վոր նրանք կուղղվեն : Կամենելին
ու Ջինովյեվը , քարթու տրոցկիստներ
Մքաչկովսկին ու Միլրնովը դատարանում
տղիղված եյին ընղունել , վոր կուսակցու-
թյունը , կենտրոնական Կոմիտեն և ընկեր
Ստալինը արել են այն սոմենը , ինչ հնարա-
վոր ևր նրանց հակահեղաղիտությունից
հետ սղահելու համար : Սակայն մի անղամ
վտառ կոխելով սոցիաղիզմի դեմ սղայքաղե-
լու ուղին՝ տրոցկիստներն ու դինովյեվա-
կաններն անխուսաղիելիորեն դաժ եյին
գլորվում աստիճանից աստիճան : Կուսակ-
ցության մեծամամնությանը չենթարկվե-
լուց , Քրակցիոն սղայքարից դեղի անլեղաղ
թուղիկների տաղաղրության , դեղի կոնս-
սղրաղված ընղհատակի ստեղծում , դեղի
հակախորհրդային ցույցերի ու գործա-

39

դուլները մտղմալեքալում, դեպի դու-
դում սպիտակ-դվարդիականները հետև
վերջապես դեպի դարչելի տեղեր կոմունիս-
տական կուսակցության և խորհրդային իշ-
խանություն դեկալարների դեմ, դեպի Սեր-
գեյ Միրոնովիչ Կիրովի սպանությունը,
դեպի մահափորձ ժողովրդի առաջնորդ ըն-
կեր Ստալինի և նրա ղինակիցների դեմ,
դեպի դաշինք դերմանական Փաշիզմի ար-
յունատ արհնորդական բաժնի հետ (Գես-
տապո) — ահա տրոցկիստական-ղինովյեվյան
հակահեղափոխության խայտառակ ուղին:

Այս որմնակով միանգամայն արդարացի
դուրս յեկան Լենինի ցուցումները 1921
թվին կուսակցության X համագումարում
այն մասին, թե մանր-բուրժուական, ա-
նարխիստական հակահեղափոխությունը «քա-
ղաքական մի աստիճան է դեպի սպիտակ-
դվարդիականությունը» և վոր իր սխալնե-
րը պնդող Փրակցիան պնդայման սոցիա-
լիզմի թշնամիների, խորհրդային իշխանու-
թյան թշնամիների բանակը կանցնի:

40

Տրոցկիստական-ղինովյեվյան, տեղորիս-
տական կենտրոնի դատաւարություն ժամա-
նակ Կամենեւիւն ու Զինովյեւիւն իրենց դար-
չելի, տեղորիստական դործունեյությունը
բացատրում էյին... «իշխանության ծարա-
ւով»...

Խղճուկ Փա՛րս:

Իսկ ինչո՞ւ էյին այդ մասին այնքան չա-
ղակրատում Փաշիստական բանդիտների
պարապլուխները: Ինչո՞ւ այս «բացատրու-
թյանը» այնպիսի ուրախությամբ վառչեց
Փաշիստական մամուլը, վորը «Ֆրանկ-
ֆուրտեր ցայտունդի» նման խոսում էր Կա-
մենեւի ու Զինովյեւի «աստիկ վառասի-
րության» մասին, վորը այս առթիւ հի-
շում էր Դոստոյեւսկուն Լալին:

Ամեն վտք, ով մարքսիստորեն է մտա-
ծում, դէտե, վոր իշխանության ձգտման
խտեը թաղնւում են հասարակական խմբե-
լի միանգամայն ուեալ շահեր, դասակար-
դային շահեր, կանգնած են դասակարգ կամ
դասակարգեր:

41

Ամեն մի մարքսիստի համար այբուբենն է, վոր իշխանության են «ձգտում» և այդ իշխանության համար են պայքարում հենց այն պատճառով, վորպեսզի վորոշ միջոցառումներ, վորոշ դատակարգի շահերով թելադրվող, այդ շահերը արտացոլող ու արտահայտող ունալ ծրագիր կենսադործեն: Ճիշտ է, այդ ծրագիրը վոր միշտ է բացահայտորեն ձևակերպվում կամ հրապարակվում. հաճախ այդ ունալ ծրագիրն ամեն կերպ քողարկվում է լայնախոստում դեկլարացիաներով, շողակրատությամբ, վորը համեմատվում է սոցիալական դեմագոգիայով, ինչպես որինակ Փաշխտների կամ սոցիալ-դափաճանների մոտ: Բայց այս հանդամանքը դրությունը ամենեկին չի փոխում: Մարքսիստը հենց պետք է կարողանա տեսնել ու ցույց տալ այն իսկական, իրական ծրագիրը, վորով իրոք ղեկավարվում է տվյալ քաղաքական խմբակը կամ կուսակցությունը:

Միայն ապուշը կամ իր հաշիվն խնայող

42

Փաշխտական դեմագոգը Իտալիայի կողմից Հարեչատանը դրավիր կրացատրի Մուսսոլինիի «իշխանության ծարավով, իսկ իսպանական Փաշխտների խոսվությունը՝ դեներալներ Մոլայի ու Ֆրանկոյի անդուստվառասիրությամբ:

Մի թե Հիտլերին իշխանության մերկ ծարավն է ստիպում կտրել դեմաճանական կոմունիստների գլուխները:

Հանցանքի մեջ բռնված տեռորիստական բանդայի սլարազլուխների կողմից կուսակցության և խորհրդային կառավարության ղեկավարների դեմ կատաղալող տեռորն իրենց փառամոլությամբ բացատրելու վորո՞ճը ժողովրդի թշնամիների վերջին սուտը, վերջին յերկերետանիությունն էր:

Կամենեն ու Զինովյեվը չկարողացան նույնիսկ դատարանում—նրանց Փաշխտական սլաչտպանները չեն կարողանում նաև աշխատանքի տրոցկիստական-գինովյեվյան տեռորիստական կենտրոնի ծրագրի մասին ճշմարտությունը:

43

Սպիտակ-գլարդիական տեռորը յերբեք ծրագրից դուրի չի յեղել: Յերբ սպիտակ եսեր Կապլանն ատրճանակի փողն ուղղում էր Լենինի սրտին, նա, ինչպես և մահափորձի կադմակերպիչները—սպիտակ եսերին կենտրոնական կոմիտեն—իր առաջ միանգամայն վորոչակի խնդիր էր դնում՝ վերականգնել այն, ինչ սրբել էր Մեծ պրոլետարական հեղափոխությունը 1918 թվի ոգոստոսի 30-ից 10 ամիս առաջ:

Յերբ 1922 թվին սպիտակ գլարդիական Կոնրադին կրակում էր ընկ. Վորովսկու դեմ Լոդաննում, իսկ 1927 թվին սպիտակ գլարդիական Կապլերդան ընկ. Վոյկովի դեմ Վարչավայում, կրակող բանդիտները հաստատ ծրագիր ունեյին՝ վիժեցնել ԽՍՀՄ-ի խաղաղության քաղաքականությունը պատերազմ հրահրել Խճհուրդների յերկրի դեմ, այդ ձևով հասնել խորհրդային իշխանության տապալմանը, կապիտալիզմի վերականգնմանը:

Յեվ Խորհրդային Իշխանությունը վոչըն-

44

չացնելու, սոցիալիստական կարգերը վոչընչացնելու, կապիտալիզմը, կալվածատերերի ու ֆաբրիկանտների իշխանությունը վերականգնելու նույն ծրագիրն էյին դնում իրենց առաջ Տրոցկին, Զինովյեվը, Կամենևիքն ու նրանց արբանյակները, յերբ սպանում էյին ընկ. Կիրովին, ատրճանակ էյին բարձրացնում ընկեր Ստալինի և նրա գիւակիցների դեմ:

Այժմ գնդակահարված բանդիտ Սմիրնովը դատարանում ասում էր, վոր ծրագիրը չի հանդիսացել տրոցկիստական-դինովյեվյան հակահեղափոխական ընդհատակի քննարկման առարկա:

Հաականալի յե, թե ինչու տեռորիստները կարիք չունեյին ծրագիրը քննարկման յենթարկելու, վորովհետեւ այդ ծրագիրը ներանք վաղուց իվեր կրում էյին իրենց արդանդում կուսակցության դեմ մղած նրանց բազմամյա պայքարի ընթացքում:

Տեռորիստ Ռեյնդոլդը ստիպված էր դատարանում հաստատել, վոր տրոցկիստա-

45

կան-զինովյեւկան տեւորիստական կենտ-
րոնն անհրաժեշտ չեւ համարում վորեւ
այլ ծրագիր տակդեւ, քան այն, վոր նա ա-
ռաջ եւ ունեցել է:

Միթե կարո՞ղ եյին սոցիալիզմի թշնամի-
ներն այլ ծրագիր ունենալ, քան կապիտա-
լիստական կարգերի վերականգնման ծրա-
գիրը:

Սոցիալիզմի կառուցման դեմ պայքար
մղելը միշտ եւ նշանակել է, թե՛ թեւորիստա-
ն է թե՛ դորձնականում, պայքար կապիտա-
լիզմի վերականգնման համար, շահադոր-
ծողներէ իշխանությունը վերականգնելու
համար:

Բայց հենց այդ վերականգնողական ծրա-
գիրն է, վոր տրոցկիստական-զինովյեւկան
տեւորիստները չեյին կարող ցույց տալ ժո-
ղովրդին: Նրանք սիրտ չեյին անում այդ
մասին խոսել սրբեւտարական դատարանի
դատն վարձահատուցման նախորդակին ան-
դամ: Նրանք այդ ծրագիրն ամէլի խորն է-

46

յին ծածկում, քան մարդաստանների լցրած
բրաունինգներն եյին ծածկում:

Ամենապարզելի՝ ծրագիր:

Այդ ծրագրի իրագործման ամենապարզելի
միջոցները—ահա թե ինչը տրոցկիստական-
զինովյեւկան տեւորիստական կենտրոնը
չաղկանդեց Փաշիզմի հետ, ահա թե ինչը
ցուցեց Տրոցկուն, Զինովյեւկին, Կամենսկին
և մյուսներին սերտ դաշինքի մեջ Գետա-
պոյի հետ:

1932 թվին ստեղծվում է տրոցկիստական-
զինովյեւկան տեւորիստական կենտրոնը:
1933 թվի հունվարի 30-ին բանվոր դատա-
կարգի աբշան վրայով իշխանություն դրուին
են անցնում հիտլերականները—Փաշիզմի
այդ ամենաուսեակցիոն մի տարատեսակը:
Այդ դեպքերի զուգադիպումը ժամանակի
տեսակետից պատահական չէ: Տրոցկիս-
տական-զինովյեւկան հակահեղափոխությու-
նը հողով հարազատ դուրս յեկավ «Փինան-
տական կապիտալի ամենաուսեակցիոն, ամե-
նաշոյինիստական, ամենախմպերիալիստա-

47

կան տարրերին» : Ի դեմս տրոցկիստական-
դինովյեյյան բանդիտների միջադեպին հա-
կահեղափոխական բուրժուազիան դատով իր
առաջավոր ջոկատը, իր կամքի և իղձերի
«արժանի» արտահայտիչը :

Փաշխտաներն իրենց նախատակ են դնում
սլահսլանել կապիտալիստական սխտեմը :
Տրոցկիստներ-դինովյեյականների նախատակն
է վերականգնել այդ սխտեմը յերկրադնդի
մեկ վեցերորդ մասում, ուր այն վոչնչաց-
ված և ԽՍՀՄ-ի աշխատավորների կողմից :

Փաշիզմը խմբերիալիստական պատերազմի
դիմալոր հրձիղն ու Խորհրդային Միու-
թյան դեմ ուղղված խաչակրաց արշավանքի
դրդիչն է հանդիսանում : Տրոցկիստական-
դինովյեյյան բանդիտները ձգտում են սլա-
տերազմ հրահրել ընդդեմ Խորհրդային Մի-
ության, վերստին նրանք այդ պատե-
րազմի մեջ են տեսնում կապիտալիզմի վե-
րականգնման ուղին :

Իդուր չե, վոր Տրոցկին, Զինովյեյը և

48

կամենելը բացառիկ անամոթությամբ նախա-
պատրաստում էյին ԽՍՀՄ-ի սխտությունն
սոյապա սլատերազմում ընդդեմ Փաշխտա-
կան խմբերվեանների :

Զուր չե, վոր «համաշխարհային բուլժեիզ-
մի» դեմ պայքար մղելու լողունդը, վորի
մասին նորից աղաղակում են Հիտլերն ու
Հերբեյսը Նյուրնբերգի Փաշխտական հա-
մադումարում : միաժեռում է Հիտլերին ու
Տրոցկուն :

Փաշիզմի տրոցկիստական-դինովյեյյան
դորձակալները կարող են մրցել իրենց տե-
քերի՝ Փաշխտների հետ դեպի սոցիալիզմը,
դեպի կոմունիստական կուսակցությունն ու
նրա ղեկավարները, դեպի Խորհրդային Մի-
ության ժողովուրդների յերջանիկ կյանքը
տածած իրենց ատելությամբ : Փաշիզմը
տրոցկիստական-դինովյեյյան բանդիտների
մոտ հանդիպում է խորհրդային իշխանու-
թյան դեմ պայքարելու ամենադարձելի, ամենազգայնական միջոցների միջև խտրություն
չդնելու իրեն հարադատ նույնպիսի հաս-

կության : Տրոցկիտական-դինովյեւյան տե-
ւորութիւնը անխառնելի չեն ֆաշիզմի
համար զխմակաւորելու հատկությամբ :
Գեառապոյի ի՞նչ ուրիշ դործակալ կարող է
այնպէս ճարպիկ կերպով քողարկել կու-
սակցական տոմսով , յերկերեւանիությամբ
չահել այն կուսակցության վտահուլյու-
նը , վորի ներքին կյանքը յերկար տարիների
լնթացքում նա ղխտե , յեթե վոչ տրոցկիտ-
դինովյեւական : Ֆաշիտական դաշանի
վտանկանության ուրիշ վո՞ր դործակալն է
անցել հակակուսակցական և հակախորհր-
դային պայքարի , հակահեղափոխական խո-
րը ընդհատակի , սոսր պրոփակացիայի ,
սպիտակ-դիարդիական յրտնության , դիվեր-
սիայի ու տեւորի աջդիտի յերկարատե
«դպրոց» :

Վերջապէս ԽՍՀՄ-ի սահմաններից դուրս
դանիոյ հակահեղափոխական բուրժուազի-
ան առանձնապէս թանկ է դնահատում իր ա-
ռաջամօր ջոկատը—տրոցկիտական-դինով-
յեւյան լանդլտներին—հենց այն պատճա-

50

ոտի , վոր նրանք ձգտում են ֆիզիկապէս
վոջնացնել բանիօր դատակարգի լալադուն
մարդկանց , մարդկության լալադուն
մարդկանց , կոմունիստական կուսակցու-
թյան և խորհրդային իշխանության ղեկա-
վարներին , ձգտում են դիտատել աշխատա-
վոր մատաներին :

Պրոլետարական հեղափոխության առաջ-
նորդների մասին Լենինն ասում էր , թե
նրանք ալիլի լրիւ և ալիլի սմբողջական
կերպով են արտահայտում , քան վորեւէ մե-
կը , «պրոլետարական հեղափոխության ամե-
նադիտաւոր և ամենակյտկոն դժերը» :

Լենինը հենց դրա մեջ էր տեսնում բան-
վոր դատակարգի հեղափոխության ղեկա-
վարների նշանակությունը :

Մեր եպիսոպոսն սոցիալիստական հեղա-
փոխության ամենադիտաւոր և ամենակյո-
կան դժերն ամենից առաջ արտահայտում
է աշխատավորների համճարեղ առաջնորդ ,

Լենինի դործի մեծ շարունակող ընկեր
Ստալինը և նրա հետ միասին նրա ամենա-
մոտ ղինակիցները—սոցիալիզմի շտաբ Համ.
Կ(բ)Կ Կենտրոնական Կոմիտեյի Քաղբյու-
րոն: Խորհրդային յերկրի Ժողովրդի համար
Ստալինի և նրա ղինակիցների մեջ մարմնա-
յորված և սոցիալիզմը—ԽՍՀ Միության
170 միլիոնանոց Ժողովրդի յերջանիկ ներ-
կան և բերկրալի ապագան և դեռևս կասկե-
տալիզմի ու Քաշիզմի լծի տակ տառապող
մարդկության համար դալիք հեռանկարնե-
րը: Ընկեր Ստալինի անունը և նրա մեր-
ձափոր ղինակիցներ Մոլոտովի, Կադանովի-
չի, Վորոշիլովի, Որջոնիկիձեյի, Կոսիորի,
Պոստիշևի, Ժդանովի անունները վաղուց
արդեն դարձել են հարադատ, մոտիկ խոր-
հրդային ամբողջ Ժողովրդի համար—

«Մոսկւայից մինչև ամենահեռավոր
ծայրամասերը,

Հարավային լեռներից մինչև
հյուսիսային ծովերը...»

52

Ժողովրդի մտքում և սրտում մեծ Ստա-
լինի անունը նշանակում և սոցիալիստական
կարգերի հաղթանակը, արտահայտում և
աշխատավոր մասսաների լավադույն իղձերն
ու ձգտումները: Այս հաղթանակների հետ
են կապված նաև ստալինյան ղինակիցների
անունները: Ընկ. Մոլոտովի անունը կապված
և պրոլետարական դիկտատուրայի որդան՝
խորհուրդների ամբացման հետ. ընկ. Կադա-
նովիչի անունը՝ սոցիալիստական դյուդա-
տնտեսության ամբացման, խորհրդային
մայրաքաղաքի աճման, մեր յերկաթուղային
տրանսպորտի բուռն աճման հետ. ընկ. Վո-
րոշիլովի անունը՝ անխորտակելի Կարմիր
բանակի հետ, սոցիալիստական հայրենիքի
սլաշտարանուհության ամբացման հետ.
Սերգո Որջոնիկիձեյի անունը՝ ինդուստրաց-
ման միջուկ ծանր արդյունաբերության հը-
ղար դարգացման հետ:

Ընկեր Ստալինն իր ամենամոտիկ ղի-
նակիցների հետ ղեկավարում և սոցիալիզմի
հաղթական շինարարությունը, անդասա-

53

կարգ սոցիալիստական հասարակութեան
կառուցումը:

Այդ դիտե, տեսնում ե, դիմում ե ամեն
որ, ամեն ժամ 170 միլիոնանոց խորհրդա-
յին ժողովուրդը: Ահա թե ինչու այդպիսի
ջերմ, շնորհակալ սիրով և նվիրվածու-
թյամբ են մերաբերվում ժողովրդական
մասնաճիւղները դեպի իրենց առաջնորդը: Ահա
թե ինչու այսպիսի ջերմությամբ են արտա-
սանվում Ստալինի անվան կողքին Մոլոտո-
վի, Կադանովիչի, Վորոշիլովի, Ռըժոնիկի-
ձեյի անունները:

Ստալինն ու նրա ղեկավարները ժողովրդի
առաջնորդներն են. ժողովրդի շահերից յեւ-
նելով նրանք ղեկավարում են սոցիալիզմի
մեծ շինարարութիւնը:

Այդ դիտե Տրոցկին, այդ դիտեյին Զինով-
յեւը, Կամենեւը և նրանց արբանյակները:
Հենց այդ պատճառով ե, վոր նրանք սպա-
նեցին ժողովրդի սիրած բոցավառ տրիբուն
Սերգեյ Միրոնովիչ Կիրովին, հենց այդ ե
պատճառը, վոր նրանք պատրաստվում էին

54

սպանել ընկերներ Ստալինին, Մոլոտովին,
Կադանովիչին, Վորոշիլովին, Ռըժոնիկիձե-
յին, Կոսիորին, Պոտիլչեին, Ժդանովին:

Բանդիտները դիտեյին, թե ումն են նշան
բռնում: Ստալինի վրա ձեռք բարձրացնե-
լով, պատրաստվելով սատր կերպով սպա-
նելու Համամիութենական կոմունիստական
բուլճարիկներին կուսակցութեան Կենտրոնական
Կոմիտեյի Բաղբյուրոյի անդամներին, նը-
րանք դավադրում էին Համկ(բ)Կ քաղաքա-
կանութեան, իսկական ժողովրդական քա-
ղաքականութեան, խորհրդային ժողովրդի
նվաճած, կառուցած սոցիալիզմի դեմ: Նը-
րանք դավադրում էին սոցիալիստական
ինդուստրացիան դեմ, Խորհրդային Միու-
թեան հերոսական բանվոր դասակարգի կա-
ռուցած զեղեցիկ Փաբրիկաների ու գործա-
րաններին դեմ: Նրանք դավադրում էին
դյուղատնտեսութեան կուլեկտիվացման դեմ,
ծաղկող կոլաճատեսութեաններին ու խորհ-
տրնտեսութեաններին դեմ, վորը ստեղծել
են աշխատավորները դադարած կուլակու-

55

թյան դեմ մղած պայքարում : Նրանք դա-
վադրում եյին ժողովրդական մասնաների
ածող բարեկեցության դեմ , նրանց նյութա-
կան բարոյության , ծաղկող՝ ձևով աղգային
և բովանդակությամբ սոցիալիստական
կուլտուրայի դեմ , Սորհրդային Միության
ժողովուրդների բարեկամության դեմ :

Պատրաստովելով սպանել ժողովրդի ա-
ռաջնորդներին , տրոցկիստական-դինովյեվ-
յան բանդիտները դավադրում եյին ամբողջ
ժողովրդի դեմ , նրա կառուցած յերջանիկ ,
սոցիալիստական կարգերի դեմ , վորպեսզի
վերականգնեն կապիտալիզմի նշովյալ լու-
ծը : Ահա թե ինչի համար եյին միացել ժո-
ղովրդի դադադած թշնամիները՝ ոբեր-բան-
դիտ Տրոցկին , տեռորիստների պարագլուխ-
ները , յերկերեսանիության ու դավաճանու-
թյան թրծված վարպետները՝ Զինովյեվը և
Կամենևիք , նրանց ձեռնասուճներ Պիկելը ,
Յեվդոկիմովը , քարթու տրոցկիստներ
Սմիրնովը , Մրաչկովսկին , Տեր-Վահանյա-
նը , Ռեյնզոլդը , յերդվյալ մարդասպաններ

56

Բակայեվը և Դրեյցերը , գերմանական
պահնորդական բաժնի (Գեստապոյի) գոր-
ծակալներ Ոլբերգը , Մոխսեյ և Նաթան
Լուրիենները , Տրոցկու ուղարկած դիվերսանտ
տեռորիստ Ֆրից Դավիդը , Գոլցմանը , Բեր-
ման-Յուրինը :

Ահա թե ինչու այդպես սերտ կերպով
գողվել են իրենց գզչելի ու ստոր գործու-
նեյության մեջ Տրոցկին , Զինովյեվը , Կա-
մենևիք և նրանց վոհմակը Փաշիստական
պահնորդական բաժնի—Գեստապոյի հետ :

Զուր չե , վոր Փաշիստական մամուլն
այդպիսի ջանասիրությամբ սրբում ե իր
գործակալներին՝ դնականահարված տեռո-
րիստների ու Տրոցկու հետքերը : «Ֆրանկ-
ֆուրտեր ցայտունգը» վրիժուրը բերանին ա-
ղաղակում ե , թե տրոցկիստական-դինովյեվ-
յան բանդիտների և Փաշիստների կապի մա-
սին յեղած տեղեկությունները «ազիտացիոն
աղմուկ» են : Փաշիստ գրչակները գոհուճա-
կությամբ քաղվածքներ են բերում Տրոց-
կու ծայրեիծայր խաբեքայական «Իմ

57

կյանքը» դրքից, վորպեսզի անպայման
Տրոցկու և նրա ձեռնաստանների «հեղափո-
խականությունը»:

Յաշխատական մամուլի խմբին միացել և
այն մարդանց ձայնը, վորոնք վաղուց ար-
դեն հայտնի էին իբրև բուրժուազիայի «ան-
կեղծ նվիրյալ» ծառաներ: Պարոնայք
Սխորինները, Յրիշիկ Սդեբնեբը, դե-
բրուկեբները և ուրիշ-դեմոկրատական
ամեն տեսակի և դույնի մամուլը իրենց վրա
յեն վերցրել արոցկիստական-դինովյեվական
մարդաստանների փաստաբանի դերը, Փա-
շխատական դամբաշի դերը: Այդ փաստա-
բանները նույնպես պարզ և, նրանք աշխա-
տում են ծածկել միջազգային բանվոր դա-
սակարդից արոցկիստական-դինովյեվյան
բանդիտների — խՍՀՄ-ում կապիտալիզմի
ուստադրատուրների առաջավոր ջոկատի—
խակական ելությունը:

Սակայն Սխորիններին և նրանց արբանյակ-
ներին չի հաջողվի հետքերը կորցնել և
խաբել բանվոր դասակարգին: Դատարար-
58

բությունը անհերքելի պարզությամբ մինչև
վերջը մերկացրեց արոցկիստական-դինով-
յեվյան բանդիտների—կապիտալիստական
ստրկության, վերականգնիչների — զղվելի
ծրագիրն ու այդ ծրագրի կենսագործման
զղվելի միջոցները:

Ահա թե ինչու բանդիտներին ատելության
անեծքով պատասխանած ամբողջ 170 մի-
լիոնանոց խորհրդային ժողովուրդը, աշ-
խարհիս բոլոր յերկիրների բանվորները—այն
ամենքը, վորոնք աղնիվ են մարդկության
չարքերում—վողջունում են խորհրդային
դատաբանի խիստ և արդար դատավճիռը:

Խորհրդային պետության պահակ—ներք-
գործժողկոմատի մարմինների աջալրջու-
թյունը քանդեց Տրոցկու, Զինովյեվի և
կամենեվի չարագործ մտադրությունները:
Տրոցկիստական-դինովյեվյան բանդիտները
կանդնեցին խորհրդային դատաբանի առաջ
և արժանի պատիժը կրեցին:

Խորհրդային դատաստանը տրոցկիստա-
կան-դինովյեյյան մարդասպանների նկատ-
մամբ դարձավ պատմության դատաստան։
Գերադույն դատարանի ռազմական կոլեզի-
այի դատավճռի ամեն մի բառի մեջ հնչում
է շահագործողների լուծն ընդմիջող թոթա-
փած ժողովրդի պատմական ճշմարտու-
թյունը։

Փաշխտական վարձկաններ Տրոցկու, Ջի-
նովյեյի և Կամենևի, ԽՍՀՄ-ի սահմաննե-
րից դուրս յեղած հակահեղափոխական
բուրժուազիայի առաջավոր ջոկատի ղեկա-
վարների հույսերը մեր յերկրում կապիտա-
լիզմը վերականգնելու մասին նույնպիսի
ճարձատյունով վիժեցին, ինչպես և նրանց
նախորդներ՝ սպիտակ եսերները, Արդյունա-
բերական կուսակցության, կոնդրատյեյա-
կանների և մենշևիկների հույսերը։

Սոցիալիստական կարգերը մեր յերկրում
հաստատվել են ամուր, անխախտ և անվե-
րադարձ կերպով։ Վոչ վոք այլևս չի կարող
պատմությունը հետ դարձնել։ Յերբեք

այլևս չի վերադառնա կալվածատերերի ու
կապիտալիստների իշխանությունը։

Խորհրդային ժողովուրդը Համամիութե-
նական կոմունիստական բուլժեիկների վոլ-
տակցության և ժողովրդի առաջնորդ մեծ
Ստալինի ղեկավարությամբ կդնա դեպի սո-
ցիալիզմի նորամուտը խոչոր հաղթանակներ։
Ամեն վոք, վոք կհամարձակվի այդ ճանա-
պարհին մեզ խանդարել, տրոցկիստական-
դինովյեյյան բանդիտների նման կորրվի և
դուրս կնետվի պատմության աղբակույտը։

«Большевик» ժուռնալ

1936 թ. № 18:

